

Prima ala.

Secunda ala.

Quarta ala.

Tertia ala.

Nulli nocere.
Omnibus prodesse.
Senti damna non sentire.
Anima pro se ponere.
In his perseverare.
Nihil sibi reservare.
Sapientiam abnegare.
In his perseverare.
Dilectio dei.
Dilectio proximi.
Dilectio dei.

Visus pudicitia.
Auditus castimonia.
Olfactus modestia.
Gustus temperantia.
Tactus sanctimonia.
Carnis mundicia.

Confessio.

Satisfactio.

Veritas.
Integritas.
Firmitas.
Humilitas.
Simplicitas.

Orationis devotio.
Elemosinarum largitio.
Carnis mortificatio.
Lazarorum effusio.
Peccati oblitio.
Simpliciter spiritu merito.
Voluntas sanctitudo.
Munda et ordinata cogitatio.
Effectus in ceteris mundis.
Mores in deo delatatio.

Prima ala.

Quarta ala.

De sex alis cherubin

Incipit tractatus de sex alis cherubin a beato Bonauentura edictus. ab aliquibus alano ascriptus.

Prima ala est confessio. Confessio duplex est. Est enim confessio laudis. **U**n dicitur. Confitemini domino quoniam bonus. quoniam ineter. misericors. Et est confessio criminis. Unde dicitur. Confitemini alteri peccata vestra. **H**ec confessio peccati accusatoria manifestatio est. **H**ec proprie infirmitatis et ignorantie et malicie copungente conscientia lumbis enarratio est. **U**nius ale penna prima est veritas. que omnem excludit simulationem. **V**era namque non ficta. non simulata dicitur confessio. **S**ecunda penna integritas est. que decurtationem excludit et diuisionem. **I**ntegra ei debet esse confessio. non decurtata. non diuisa. decurtatio aliquid occultat. refuat ei sibi quod penitet peccasse. sed non omnino. **A**liquid enim retinet in quo hoies delectentur. **S**ed infidelis impietas est ab illo qui iustus et iusticia est diminuta sperare veniam. **S**ed et vulnus vnus sufficit ad mortem. diuisio autem omnia sed non vni reuelat. **Q**uidam enim sunt vt ait beatus Augustinus. quos omnino penitet peccasse. sed verecundia ducti diuidunt apud se confessionem. vt diuersa diuersis sacerdotibus velint profiteri. et que vni celant. alij manifestando preseruat. quod est quodammodo laudare se. et ad hypocrisim tendere et semper carere quam per frustra putant venire. **O**mnia igitur et vni presertim criminalia confessione reuelanda sunt. nec solum actiones prave sed et circumstantie earum. id est. locus. tempus. modus. persona. et si qua sunt filia non negligent reticenda sed diligenter per confessionem explicanda sunt. **V**lta namque in locum et locum. tempus et tempus. modum et modum. numerum et numerum. personam et personam distantia est. **C**onsuetudinis que perseverantia que ad tempus respicit. numerique multiplicatio dei patientiaz exacerbatur. diuinamque in se puocat vltionem. **I**n persona autem sexus. etas. scia. conditio. necessitudo et ordo studiose pensanda et expresse manifestanda sunt. **Q**ui profiteri in singulis imoretur. **T**ercia penna est firmitas que fortis et firma dicitur esse confessio. **H**ec infirmitas decem que confessionem impediunt expellit. **Q**ue sunt illa. **P**udor. timor. preceptum presbyteri. desperatio. presumptio. puerilis. ingratis. obliuio negligentia. necessitas. que sola excusabilis est. **P**udori autem fortitudinis presertim piculi quod imineret nisi reuelent peccata necessitate pensandi

riliter resistat. **T**imorem vero quem pena iniungenda incutit patientie fructus expellat. **C**ontemptum que presbyteri reuerentia. veneratio et dilectio christi vicario debita penitus euacuet. **D**esperatioque etiam diuine misericordie benignitas excludat. **P**resumptionem autem diuine iusticie distrieta seueritas extirpet. **P**uerilitatem vero fidei non extermiet. **S**ed et ignorantia. pudentia deuiter. obliuionis tenebras viarum et operum studiosa perscrutatio et in memoria reuocatio illustret. **T**orporum autem et negligentie teporem feruor spiritus euellat et destruat. **A**cessitatem vero nulla omnino pueniat negligentia.

Quarta penna est humilitas. que typum superbie excludit. **D**ens humilis. lingua humilis. vultus humilis dicitur esse patientis. **S**uperbis dominus resistit. humilibus autem dat gratiam. **Q**uinta penna est simplicitas. **H**ec proprie infirmitatem. proprie ignorantiam. proprie accusat malitiam. **N**ihil defendens. nihil excusans. nihil attenuans. vera igitur integra firma humilis et simplex dicitur esse confessio. **V**era sine simulatione. integra sine diminutione. firma sine titubatione. hesitatio. desperatio. humilis sine inconstantia. sine presumptione. sine altera comparatione. simplex sine defensione. sine excusatione. **H**ec est prima ala cum pennis suis.

De copunctione cordis.

Confessiones sequitur satisfactio. has duas alas format et creat copunctio. **I**n omni actione penite hec tria pbantur esse necessaria. copunctio. confessio. satisfactio. **C**opunctio autem turbat. **C**onfessio accusat. **S**atisfactio confortat. **C**opunctio morbi occasionem inuestigat. confessio manifestat. satisfactio curat. **C**opunctio mala enumerat. **C**onfessio denotat. satisfactio emendat. **C**opunctio apostema pungit. confessio sanie exprimit. satisfactio cathaplasma apponit. **C**opunctio vulnus inuenit. confessio aperit. satisfactio sanitati restituit. **C**opunctio autem est cordis pruritus. sed que alligat pruritus aie amaritudo. et que mire dulcedinis suauitate generat. **S**criptum est. Scindite corda vestra et non vestimenta vestra. et in cubilibus vestris copugimini. **C**opunctiones duplex causa creat. timor scilicet et spes. **T**imor causa inchoatiua est. spes consummatiua. **T**imor que mire homo a creatore suo sit conditus. que gratuito nutritur. que suba recitatur et in additione ditatus. ceteraque bona que conditor est prulerit. et que ipse bonis operibus mala rependerit subtiliter enuerat. **S**i contra districtum est iudicium

turbat. **T**imor igitur culpaz modū et numerū
examinās iusticie q̄s diuine rigorē districtio
nēq̄ iudiciū futuri attendēs animū pungit.
et pungēdo peccatū expellit. **U**n̄ hec timori
tū expulsiua hanc p̄stat. et corroborat spes
p̄fortatua. **U**n̄ em̄ timor est quē nō fidu
cia firmat. **T**imentibz deuz nihil deest. **S**i
spes defuerit nihil boni adest **S**criptū est.
Quam magna multitudo dulcedis etc. **P**erfe
cisti eis q̄ sperāt in te. **N**ulla t̄n erit nisi a spe
fuerit p̄parata. **E**st igitur p̄ritio cordis ex timo
re. fructus autē laboris ex spe. **S**ed v̄n̄ spei via
p̄fortatua. ex p̄missiōe d̄ina. **A**udi sc̄pturā
Spera in d̄noz pascere i diuitiis ei⁹. **I**te
spera in d̄noz ip̄e faciet. **I**tem nō deserit
d̄ns sperātes in se. **I**te b̄n̄ oēs q̄ s̄fidunt
in eo. **S**i ḡ times vt puniaris. spera i d̄no vt
ei recōciliaris. si times deū qz p̄t p̄dere in ge
hennā spera in eo qm̄ nō vult mortē peccōz
Si times. qz sapiēs nouit abscondita. spera
qz illūabit abscondita tenebrāz. **S**i times
qz nihil impunitū relinquit. spera qz redimet
isrl̄ ex oibz iniquitatibz eius. **Q**uēadmodū igitur
timor cōpunctiōis p̄uenit et comitat vir
tutē. ita spes p̄uehit ad fructū recōciliatio
nis p̄ducit. **P**er timorē ḡ cōpunctio suscita
tur. **P**er spem optate recōciliatiōis gr̄a me
ret. **A**it em̄. **Q**uacūqz hora ingemuerit pec
cator salu⁹ erit. **S**emittū t̄n timor importat.
salutē p̄meret spes. **Q**uid ḡ et vnde et ad qd
sit cordis cōpunctio breuiter declaratū est.

De secunda ala.

Satisfactio est iniūcte p̄nie expletua
executio. v̄l peccōz condigna corre
ctio. s̄m̄ nāqz qualitātē delicti men
sura correctionis pensanda est. **A**gite in q̄t
fructus dignos p̄nie. **A**liud est em̄ ip̄a p̄nia.
aliud fructus p̄nie. **S**icut aliud est arbor. ali
ud fructus eius. **S**ic aliud est p̄nia. aliud fru
ctus ei⁹. **P**nia est dolor p̄teriti. qm̄ doles te
fecisse qd malū est. **Q**n̄ ḡ improbas et dam
nas mala tua p̄niam habes. **S**i displicet ti
bi qd fecisti. p̄niam agis. **P**nia est facti im
probatio. fructus p̄nie est delicti correctio.
Sed qz p̄ mēsurā delicti correctiōis mēsu
ra pensanda est. iō fructus p̄nie dignos fa
cere oportet. **S**ed si in correctiōe mior est
afflictio. q̄s in culpa delectatio fuerit. nō est
dignus fructus p̄nie tue. **S**ed dicis mihi q̄
modo scire possim qm̄ p̄digna sit p̄nia mea.
qz hoc scire nō potes. iō necesse habes s̄p̄e
nitere. **S**atisfacere potes. nimis facere nō

potes. meli⁹ est vt plus facias q̄s min⁹. **I**d
circo sollicit⁹ esto satagere. da operā. studiū
impende. v̄l culpa sit cū fine. deuotio sine fi
ne. t̄n vt aliqui peccatrix p̄scia cōsolef posit⁹
est modus et mēsurā p̄nie exterioris vt illa ex
pleta vel p̄fecta fiducia h̄re incipias. et facta
qdā p̄sumptiōe in spe misericōdie diuine de idul
gentia et remissiōe peccōz p̄fidus. et tanto ve
rius q̄nto v̄tqz sincer⁹ iniunctā p̄niam ex
pleueris. **D**ui⁹ ale penna p̄ma est pecca
ti abrenūciatio. q̄ claudit ianuam diabolo.
Peccat⁹ abrenūciare est a malo declinare
Decline in q̄t a malo. **A** q̄ malo. **A** malo va
nitatis. a malo iniquitatis. a malo malignita
tis. et a malo impietatis. **P̄s.** **N**ō sedi cū cōci
lio vanitatis. et cū iniquitate. **D**iuini eccliaz ma
lignantiū etc. **H**ec quatuor vicia quatuor gene
rant affectiōes. s̄. amorē sui. amorē mūdi. fra
ternū odiū. remissum amorē dei. **P**rima af
fectio vanitatē. sc̄da iniquitatē. tertia maligni
tatē. quarta generat impietatē. **V**anitas in se
reciprocatur. **I**niquitas reflectit in proximum.
Malignitas in fr̄em retorquet. **I**mpietas
in deū extendit. **U**n̄ et vecors est q̄ q̄rit q̄
sua nō sunt. **I**niqu⁹ vt in multitudie diuiti
arū suaz gloriez et auaricie sacco impleat. q̄
primoz sunt vi et dolo sibi ascinerit vel acq̄
rit. **M**align⁹ q̄ etiā cū non possit nocere cu
pit. **I**mpi⁹ q̄ deuz vel nō credit vel si credit
p̄temnit. **S**c̄da penna est lachrymarū ef
fusio. hec peccōz vulnera lauat et mūditicat.

Tercia penna est carnis maceratio et vul
nerū loca tergit et siccatur. **Q**uarta penna est
elemosynaz largitio. hec alligat p̄rita. fra
cta p̄solidat. oīa sanat. **Q**uinta penna est
orōnis deuotio. hec sanat et p̄seruat.

De tertia ala.

Tercia ala est carnis mundicia. **C**a
ro mūda est quā nō; coinquat luxu
ria. **L**uxuria oīm virtutūz eradicat
germina. **D**ui⁹ ale penna p̄ma est visus
pudicitia. hec perulantia excludit. hec circū
dat oculū ne; p̄cupiscat alienum. ne videat
ad p̄cupiscendū mulierē. **C**ui ḡ erga femi
narū formas lasciu⁹ et curios⁹ oberrat aspe
ctus. iste et mēte est impudic⁹. **P**ena sc̄da
est audit⁹ castimonia. **C**aste sunt aures que
voces nō recipiūt obtrectantis maledici. et
blasphemī p̄ba nō audiūt. falsis crimiatio
nibz. mendacio. irritatiōi. impudic⁹ cantioz
et dextralibz nō patēt. obdurant et clausē sūt
ne iudiciū sanguis audiāt. **N**ihil obscenuz

De sex alis cherubin

recipiunt. sed ab omni ceno corruptiois auer-
se sunt. Tercia penna est olfactus mode-
stia. Si quis odorē capit bonū et opibus mi-
sericordie suauitatis odorē requirit. huius mo-
destia est odoratio. Qui pro primis vngentis
delibuit incedit. huius odorat non virtutis sed
fetoris spirat odorē. Huius enim suauitatis
odor immanissimi vicij fetor est. Quarta
penna est gustus temperantia. hec gule et ebrie-
tatis subruit imoderantiam. Ne illis quorum
deus venter est. et gloria in confusione eorum que ter-
rena sapiunt. **Uñ Greg.** Dū venter a satie-
tate non restringit propter concupiscentias carnis si-
mul omnes virtutes obruunt. **Uñ legit.** Quia
pnceps cocorum destruxit muros hierusalē.
Duros hierusalem pnceps cocorum destruxit.
quod anime virtutes dū ventri indulget pericli-
tant. De crapula et ebrietate dñs ait. Vide
tene forte grauentur corda vestra in crapula et
ebrietate. et supueniat in vos dies repentina.
Ebrietas est parens litium. furoris in se. petu-
lantie deformis est magna. Hanc que habet se
non habet. hanc que habet homo non est. hanc que ha-
bet peccatum non facit. sed ipse est peccatum. Ebrie-
tas est demon blaudus. venenū dulce. rabi-
es voluntaria. illecebrosa honestatis iniu-
ria. hanc nullus nouerit christianus. Quin-
ta penna est tactus sanctimonia. peccati for-
des ne strectet. manus christiani nihil imundū
tangat. Caro eius si tetigerit. si singula queque
membra in officijs mandatorum dei deserui-
ant munda dicenda sunt. Si vero ultra pre-
scriptas siue diuinitus datas luxuriat leges
imunda dicenda sunt vel reputanda. et hec
pudenda sunt. et si puto esse quod apostolus dicit.
Sicut enim exhibuistis membra vestra seruire
iniquitati ad iniquitatem. ita nunc exhibete
membra vestra seruire iusticie in sanctificatio-
ne. Sit ergo oculus pudicus. auris casta. odor
modestus. gustus sobrius. tactus sanctus etc.

De quarta ala.

Ala quarta est puritas mentis. Hu-
ius ale penna prima est affectus sinceri
rectitudo. Affectus desiderij tui sit
rectus. sit sincerus. Rectus erit si id appetas
quod appetere debes. Sincerus vero si eo mo-
do que honestatis virtus suadet. Amorem sororem
suam dilexit. Affectus amoris rectus fuit. sed quia
non eo modo que debuit sororem dilexit. id affectus
iste sincerus non fuit. Penna secunda est mens
in domino delectatio. Scriptum est. Delectare in
domino et dicitur. pro corde tuo. Hanc pennam creat

et format virtus contemplationis. De hac dñs di-
cit. Maria optimam partem elegit etc. Ter-
cia penna est munda et ordinata cogitatio.
Nihil immundū mens percipiat. sed et mundam
perceptionem loco et tempore accomoderet discretio.

Quarta penna est voluntas sanctitudo.
Angeli pacem de celo detulerunt hominibus bo-
ne voluntatis. Non est pax impijs dicit dñs.
Pax multa dicitur. legem tuam non est etc. Quod desi-
derabile est nomen pacis quam firmat religio-
nis christiane stabile fundamentum. Dñs au-
tem cum diceret gloria in excelsis deo. adiunctus
est. Et in terra pax hominibus bono. quod cum illis
angeli societate habere festinant. quorum men-
tibus puritate bone voluntatis inesse conside-
rant. Illos secum post absolutionem carnis ad
contemplationem vere pacis subuehere letan-
tur quos in carne commorantes omnia que agunt
aut loquuntur de radice bone voluntatis pro-
ferre percipiunt. Tales namque et si infirmitas
forte aliquam vel ignorantia a perficienda bona
operatio quam cupiunt retardant. tamen animi summi
arbitri oculos integritas quam vel corde vel
mente tenet bona voluntas eos excusat.

Quinta penna est simplex et pura intentio.
De hac dñs dicit. Si oculus tuus non fuerit
simplex. totum corpus tuum tenebrosus erit. per
oculum intentionem. pro corpore signat actionem.
Locus enim iste euangelij sic intelligendus est ut
nouerimus omnia opera nostra non esse munda et place-
re in conspectu dei nisi fiant simplici corde. id
est intentione superna siue oculo charitatis. quod
plenitudo legis charitas. Oculum igitur debe-
mus hic accipere ipsam intentionem quam facimus
quod quod facimus. que si simplex et pura fuerit. et
illud aspiciens quod aspiciendum est. omnia opera
nostra que secundum eam operamur necesse est ut bona
sint. Que opera omnia totum corpus appellauit
quod apostolus dicit. membra quedam opera que impro-
bat. et mortificanda precipit. dicens. Mortifi-
cate ergo membra vestra que sunt super terram. fornicationem.
immundiciam. auariciam et cetera talia
mala. Non ergo quid quisque faciat sed que ani-
mo faciat considerandum est. Fructus enim operis
totus consistit in simplicitate intentionis. Quic-
quid igitur gerendum esse cogitatio nostra suggerit
serit. omni scrupulo retractantes atque in nostri
pectoris trutinam collocantes. seque libratio-
ne iustissima ppendamus. An plenum sit bo-
nestate commune. An dei timore sit graue. an
integrum sensu. an humana ostentatione. an ali-
qua voluntatis presumptione sit leue. an meriti

eius pondus inanis cenodoria non imminuet
rit vel arriserit gloria. et sic ad examen publicum
crutinantes. id est ad prophetarum et apostolorum actus et te-
stimonia conferentes. vel tanquam integra atque
perfecta et illis compensanda teneamus vel tanquam
imperfecta atque danosa. nec illorum ponderi con-
sonantia omni cautio atque diligentia refutemus.

De quinta ala.

Quinta ala dilectio primi est. Huius penna prima est. nulli nocere verbo vel opere. De qua scriptum est. Non vis tibi fieri. ne facias alii. Hanc pennam format virtus innocentie. Innocens est qui etiam cum possit nulli vult nocere. Quis ascendet in quantum in montem domini. Innocens manibus. Quis innocens manibus. Qui non fecit primo suo malum. Ad nihilum deducitur est in conspectu eius maligenus. Quis est iste malignus nisi diabolus. Qui nulli vult nocere tempore excluso mortuum primum sentit amoris. Penna secunda est omnibus prodesse verbo vel opere. Frater fratrem adiuvans. civitas munita et fortis hanc pennam suscitatur et puebit in culmen perfectionis quam nulli nescit descendere virtus misericordie. Beati in quantum misericordes. Qui omnibus studet prodesse vitium calorem veri spirat amoris. Tercia penna est rerum propter amicam presumptam detrimenta non timere non deflere sed libertatis fortitudine non sentire. de beneficiis in usus fratrum collatorum magnitudine spiritus gaudere in corde. Qui sentit computator est non largitor. Qui non gaudet dolet. De hac penna scriptum est. Qui negligit danum propter amicam iustus est. iter autem avari decipit eum. Quarta penna est aiam pro fratre ponere. Quid est aiam ponere pro fratre. pro equali etiam primum salute propria voluntate deserrere. et in articulo necessitatis pro eterna salute fratris mortis discrimina libenter subire. De hac scriptum est. Maiorem hanc dilectionem nemo habet. quam ut animas spiritus. quod per a. s. Maior non ebulliret feruor amoris. Quinta penna est in his perseverare. hanc perficit virtus perseverantie. finis non pugna coronat. Qui perseverat. cessare nescit.

De sexta ala.

Sexta ala dilectio dei. hec ut alie quatuor pennas habet. Primam hanc habet qui aliud quam deum non cupiscit. Hec est mobile huius amoris. Secundam pennam habet qui propter deum sua distribuit. distribuit qui partem retinet. partem tribuit. Hec est calidum huius amoris. Terciam pennam habet qui pro-

desti amorem nihil sibi reservat. sed omnia relinquit. Hec est acutum huius amoris. Quarta pennam habet qui propter deum seipsum abnegat. Seipsum abnegat qui suam deserit ut domini solam faciat voluntatem. Hec est fervidum huius amoris. Quintam habet pennam. Qui in his perseverat. Qui perseveraverit inquit usque in finem hic salus erit. Hec est incessabile huius amoris. De sunt ale de quibus psalmista ait. Sub umbra alarum tuarum proge me. a facie impietatis qui me afflixerunt. Item. In umbra alarum tuarum sperabo deo. et iniquitas. De sunt penne de quibus idem psalmista. Quis dabit mihi pennas sicut cor. et vo. et requiescat. Volabo in quantum terrena deserens. celestia appetens. et requiescat. in libertate eternam fructus beatitudine. Amen.

Incipit tractatus sancti Bonaventurae de sex alis Seraphin.

Prologus.

Occasionem sapienti et addeat ei sapientia. Proverbia. Et cum igitur ex levi sepe occasione sapiens materiam sumat altioris sapientie. qui etiam plerumque pro alterius stulticiam fit eruditior. prius scriptum potest novum et non dum in officio regiminis ad plenum exercitatis ad perfectam discretionem boni et mali alii qualiter dare occasionem videri cogitandi. et ex defectibus quos hic considerat diligentem requirendi altiora sine vitiorum. et etiam plura quam hic ponant necessaria religioso ad regimen subditorum. quod legimus aliqui sapientes etiam ex naturali quadam brutorum animalium solertia sumpsisse consideratis industria ad aliquos artificiales peritias excogitandas.

Quod multum differunt scire bene subesse. et socialiter vivere. et vtiliter posse.

Quattuor cause pro quibus indigent imperfecti alieno subesse magisterio.

Quales esse debent qui magisterio subesse pro se non indigent.

De variis virtutibus et specialiter de sex alis virtutum plato necessarius.

De quattuor differentiis bonorum in religione et qui inter hos sint meliores.

De zelo iusticie qui placet debet feruere ex amore dei et primi.

Distinctio quadruplex obsequantiarum iusticie in religione servanda.

Circa quam magis vel minus inter hec zelus rectoris feruere debeat.